

УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС, КРИМИНАЛИСТИКА

УДК 343.133

КРИМИНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНА КОМПЕТЕНЦІЯ ПРОКУРОРА – ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КЕРІВНИКА ДОСУДОВИМ РОЗСЛІДУВАННЯМ

Оксана ГРИНІВ,
аспірант Львівського національного університету
імені Івана Франка

SUMMARY

The article is devoted to research of question of criminal procedural competence of a prosecutor, who is a procedural chief in pretrial investigation. Current legislation of Ukraine foresees a new subject in pretrial investigation – the prosecutor, who directs procedural investigation and has a broad set of powers for implementation of this guidance. The author shares views of those scientists, who believe that procedural guidance in pretrial investigation is independent, separate function of prosecution. Research of legal institution of «procedural prosecutor» in new Criminal Procedural Code of Republic of Kazakhstan, laws of Ukraine and positions of scientists allowed author for first time to determine definition of «prosecutor – chief of pretrial investigation» and to consider elements of his criminal procedural competence. The article is a scientific exploration for further research of competence of prosecutor – procedural chief, and will help to differentiate powers of prosecutors, who are procedural chiefs and heads of Prosecutors Office, officials of superior Prosecutors Office.

Key words: competence, prosecutor – chief of pretrial investigation, function, powers of jurisdiction.

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена дослідженню питання кримінально-процесуальної компетенції прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням. Чинне законодавство України передбачає нового суб'єкта досудового розслідування – прокурора, який процесуально керує слідством та наділений широким комплексом повноважень для здійснення такого керівництва. Автор поділяє точку зору науковців, які вважають процесуальне керівництво досудовим розслідуванням самостійною, окремою функцією прокурора. Дослідження інституту «процесуального прокурора» в новому Кримінально-процесуальному кодексі Республіки Казахстан, законодавства України та позицій науковців дозволило автору вперше визначити поняття «прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням» та розглянути елементи його кримінально-процесуальної компетенції. Стаття є науковою розвідкою для подальшого дослідження компетенції прокурора – процесуального керівника, допоможе розмежувати повноваження прокурорів – процесуальних керівників та керівників прокуратури, службових осіб вищестоящої прокуратури.

Ключові слова: компетенція, процесуальний керівник, повноваження прокурора, предмет відання.

Постановка проблеми. Оновлене кримінально-процесуальне законодавство кардинально змінило функціональне призначення прокурора в кримінальному судочинстві та запровадило нову засаду діяльності прокурора – незмінності прокурора в кримінальному судочинстві, як гарантію ефективного провадження по справі. Статтею 37 КПК України передбачено суб'єкта кримінального провадження – прокурора у конкретному кримінальному провадженні, який, здійснюючи нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням [1], користується широким спектром владно-розпорядчих повноважень та фактично є прокурором – процесуальним керівником досудового розслідування, який у подальшому підтримує по цьому провадженню обвинувачення в суді. Дослідження компетенції даного суб'єкта кримінального судочинства є необхідним для подальшого розмежування повноважень прокурора – процесуального керівника з повноваженнями інших прокурорів у кримінальному судочинстві, особливо зважаючи на безумовну вимогу статті 19 Конституції України [2], якою встановлено, що органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Оскільки прокурор за новим законодавством визначається активним учасником кримінального про-

вадження, який приймає основні процесуальні рішення по справі, то неправильне визначення обсягу його повноважень, вихід за межі компетенції при їх реалізації може призвести до порушень норм кримінально-процесуального законодавства, та як наслідок призведе до визнання таких дій незаконними, а зібрані під час розслідування провадження докази – неприпустимими.

Актуальність теми. Найповніше в сучасній юридичній літературі загальні положення щодо компетенції розглянуто Ю.А. Тихомировим, питання кримінально-процесуальної компетенції на монографічному рівні досліджувались Л.М. Лобойком. Окремі проблеми кримінально-процесуальної компетенції різних суб'єктів кримінального провадження, в тому числі прокурора, розглядали такі вчені-процесуалісти, як: М.С. Городецька, В.С. Зеленецький, Р.Г. Ботвінов, І.В. Єна, П.М. Каркач, Г.М. Корольов, О.М. Ларін, В.В. Луцик, В.Т. Маляренко, В.Т. Нор, Б.В. Романюк, В.М. Савицький, В.М. Тертишник, О.М. Толочко, В.І. Фаринник, С.А. Шейфер, М.Є. Шумило та інші, однак питання кримінально-процесуальної компетенції прокурора – процесуального керівника в науці кримінального процесу ще не досліджувалося.

Метою статті є аналіз кримінально-процесуальної компетенції прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням, визначення поняття такої компетенції та її структурних елементів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Насамперед слід зауважити, що поняття «кримінальна процесуальна компетенція» є похідним від поняття «компетенція в теорії права», і в юридичній літературі немає єдиної думки щодо визначення цього поняття, його сутності, відсутні чіткі виділені елементи.

Термін «компетенція», її структурні елементи були предметом ґрунтовного дослідження Ю.О. Тихомирова, який визначив компетенцію, як покладений законом на уповноважену особу обсяг публічних справ, елементами якої є: нормативно встановлені цілі або публічні функції; предмети відання, як юридично визначені сфери та об'єкти впливу; владні повноваження. [3, с. 55–56].

Поняття кримінально-процесуальної компетенції вперше було сформульовано Л.М. Лобойком та визначається, як покладений законом на органи дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду обсяг публічних справ у сфері вирішення кримінально-правових конфліктів, що виникають у суспільстві. До елементів кримінально-процесуальної компетенції вчений відносить: 1) кримінально-процесуальну функцію (кримінальне переслідування, захист, правосуддя); 2) предмет відання (слідчість, підсудність); 3) владні повноваження (гарантована законом міра прийняття процесуальних рішень та здійснення процесуальних дій) [4, с. 25, 5].

М.С. Городецька, досліджуючи кримінально-процесуальну компетенцію слідчого ОВС, дійшла висновку, що це – покладений кримінально-процесуальним законом обсяг публічних справ, змістом яких є порушення і розслідування кримінальних справ, віднесених законом до його відання з метою підготовки їх до судового розгляду [5, с. 7].

І.В. Єна, досліджуючи кримінально-процесуальну компетенцію прокурора на досудовому провадженні характеризує її, як правову категорію, визначену Конституцією та законами України, що має внутрішню єдність та узгодженість і представляє певний обсяг державної діяльності, покладений на прокурора, здійснюваний ним у процесі провадження досудового слідства, що містить кримінальні процесуальні функції, предмети відання та владні повноваження [6, с. 196].

Р.Г. Ботвінов, розглядаючи кримінальну процесуальну компетенцію начальника слідчого відділу податкової міліції визначає її, як покладений кримінально-процесуальним законом обсяг публічних справ, змістом яких є управління слідчим відділом податкової міліції з метою забезпечення ефективності процесуальної діяльності слідчих щодо порушення й розслідування кримінальних справ, віднесених законом до їх відання з метою підготовки до судового розгляду [7, с. 235].

При дослідженні кримінальної компетенції судді, О.О. Толкаченко зроблено висновок, що кримінальна процесуальна компетенція судді має охоплювати не лише повноваження та предмет відання, а й процесуальну функцію, остання займає важливе місце в системі компетенційних елементів, тому що визначає їх зміст. З огляду на різноманітність прояву функції правосуддя та відмінність процесуальних повноважень поняття кримінально-процесуальної компетенції щодо різних судів загальної юрисдикції має визначатися окремо, що не змінює систему складових компетенційних елементів [8, с. 209].

Аналіз позицій учених як щодо загально-теоретичних питань компетенції, так і щодо кримінально-процесуальної компетенції різних суб'єктів кримінального провадження свідчить про те, що це питання є актуальним у теорії кримінального процесу, а висновки щодо самого поняття компетенції та його структури робляться в залежності від суб'єктів дослідження, їх повноважень та місця серед органів кримінальної юстиції.

Перед дослідженням кримінально-процесуальної компетенції прокурора – процесуального керівника досудового розслідування, слід визнати, що фігура процесуального керівника в кримінальному процесі є новою, хоча на здійснення прокурором функції процесуального керівництва досудовим розслідуванням вже давно вказувалося в юридичній літературі [9, с. 7].

Закріплюючи принцип незмінності прокурора на всіх стадіях кримінального провадження, на досудовому провадженні законодавець фактично передбачив виняткову компетенцію окремого прокурора – процесуального керівника, який після його призначення керівником прокуратури стає самостійним та незалежним при реалізації наділених законом повноважень по організації досудового слідства та прийнятті процесуальних рішень.

Доречно відмітити, що інститут «процесуального прокурора» введено в новому Кримінально-процесуальному кодексі Республіки Казахстан від 04 липня 2014 року, який вступив у дію з 01 січня 2015 року, де визначено, що процесуальний прокурор – прокурор, на якого керівником прокуратури покладено нагляд за застосуванням законів у кримінальній справі [10].

За змістом КПК РК процесуальний прокурор – це прокурор, який не просто здійснює нагляд за законністю досудового розслідування, він керує досудовим провадженням, практично здійснює кримінальне переслідування. Призначає процесуального прокурора по кожній кримінальній справі керівник органу прокуратури. Процесуальний прокурор незмінний протягом усього провадження у кримінальній справі і надалі також повинен підтримувати обвинувачення по піднаглядній кримінальній справі в суді. Відповідно до ч. 5 ст. 58 КПК РК при здійсненні своїх процесуальних повноважень прокурор незалежний і підкоряється лише закону.

Процесуальний прокурор перевіряє дотримання законності при прийомі і реєстрації заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення; реєструє такі заяви; бере участь при провадженні слідчих дій; дає письмові вказівки про провадження слідчих дій, має право скасовувати незаконні постанови слідчого, дівнавача, а також має право припинити провадження у кримінальній справі; ініціює та укладає процесуальну угоду [11].

КПК РК розмежує повноваження процесуального прокурора і керівника прокуратури. Більшість слідчих дій погоджуються не з прокурором – керівником прокуратури, а прокурором – процесуальним керівником.

Він самостійно керує слідчим із моменту реєстрації злочину в Єдиному реєстрі досудового розслідування, розглядає окремі клопотання слідчого про санкціонування процесуальних дій, підтримує ці клопотання перед слідчим суддею. Він має право давати вказівки слідчому, затверджувати обвинувальний акт або складати його, підтримувати обвинувачення в суді. Фактично, процесуальному прокурору делегуються повноваження керівника (прокурора району) щодо прийняття наглядових рішень у кримінальній справі з початку досудового розслідування до прийняття остаточного рішення у справі [12].

Як бачимо, правовий статус та повноваження процесуального прокурора Республіки Казахстан подібний до прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням в Україні, і тому доцільно перебрати позитивний досвід цієї країни, та на законодавчому рівні визначити поняття прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням, як прокурора, на якого керівником прокуратури покладено нагляд за додержанням законів, процесуальне керівництво досудовим розслідуванням та прийняття основних процесуальних рішень у визначеному кримінальному провадженні.

При дослідженні кримінальної процесуальної компетенції прокурора – процесуального керівника досудового розслідування, ми будемо брати за основу загальнотеоретичні розробки Ю.О. Тихомирова та Л.М. Лобойка щодо поняття та структури компетенції цього суб'єкта кримінального провадження.

На основі вищевказаних досліджень науковців можна виокремити та розглянути три основні елементи кримінально-процесуальної компетенції прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням: кримінально-процесуальну функцію, предмет відання та повноваження.

Так, прокурор, будучи основним суб'єктом здійснення функції кримінального переслідування в кримінальному судочинстві, на досудовому слідстві поряд із реалізацією функції нагляду за законністю у визначеному законом порядку може набувати статусу прокурора-процесуального керівника та відповідно до передбачених законом повноважень здійснювати функцію процесуального керівництва досудовим розслідуванням.

Ми є прихильниками тієї точки зору, яка панує в кримінально-процесуальній науці, що однією із процесуальних функцій прокурора на досудовому слідстві є функція процесуального керівництва досудовим розслідуванням [13], яка є самостійною, окремою функцією прокурора із притаманними їй ознаками.

А.М. Ларін, характеризуючи сутність та зміст керівництва процесуальною діяльністю як окремої, самостійної функції, справедливо пише, що приймати рішення про скерування слідства та проведення слідчих дій, у яких поряд із слідчим беруть участь і інші особи, давати доручення та вказівки, пред'являти вимоги і виносити постанови, виконання яких є обов'язковим для інших – це і означає керувати, здійснювати керівництво [14], тим більше, що відповідно до чинного законодавства, коли прокурор став ще більш активним учасником досудового розслідування, оскільки всі основні процесуальні рішення – повідомлення про підозру, складання обвинувального акту та широке коло дискреційних повноважень, не можуть реалізовуватись за пасивної, лише споглядальної позиції прокурора та покладають на нього підвищену відповідальність за результати розслідування кримінального провадження, по якому лише він буде підтримувати обвинувачення в суді.

Процесуальне керівництво прокурора – організація процесу досудового розслідування, визначення напрямів розслідування, координація процесуальних дій, сприяння створенню умов для нормального функціонування слідчих, забезпечення додержання у процесі розслідування вимог законів України [15, с. 120]. Однак таке широке тлумачення не дає можливості для однозначного визначення, що процесуальне керівництво – це діяльність конкретного прокурора у конкретному провадженні. Таке розуміння витікає із тлумачення ч. 1 ст. 37 КПК України, відповідно до якого здійснення повноважень прокурора у конкретному кримінальному провадженні відбувається після призначення його процесуальним керівником у розпочатому розслідуванні, і саме з цією нормою закону тісно пов'язаний наступний структурний елемент компетенції прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням, як предмет відання.

Предметом відання прокурора – процесуального керівника є кримінально-процесуальні відносини між прокурором та органами досудового розслідування у кримінальному провадженні, по якому розпочато та проводиться досудове розслідування, по якому він призначений процесуальним керівником.

Відповідно до ч. 1 ст. 37 КПК України прокурор, який здійснюватиме повноваження прокурора у конкретному

кримінальному провадженні (підкреслено автором), визначається керівником відповідного органу прокуратури після початку досудового розслідування. У разі необхідності керівник органу прокуратури може визначити групу прокурорів, які здійснюватимуть повноваження прокурорів у конкретному кримінальному провадженні, а також старшого прокурора такої групи, який керуватиме діями інших прокурорів.

Прокурор є основним суб'єктом здійснення кримінального переслідування та реалізує свою компетенцію як у досудових стадіях, так і під час судового провадження. До суду прокурор наглядає за законністю діяльності органів розслідування, а в суді підтримує обвинувачення, сформульоване під його наглядом слідчим. Компетенція прокурора є немов би ланцюгом, що забезпечує зв'язок досудового і судового провадження, а точніше – слідчого обвинувачення і державного обвинувачення [16, с. 92].

Не можливо не погодитися з цією думкою щодо компетенції прокурора в кримінальному судочинстві, однак вона стала більш слушною та реально діючою за умов нового законодавства, яким передбачається принцип незмінності прокурора на досудових та судових стадіях процесу.

Згідно з цим принципом прокурор здійснює повноваження прокурора у кримінальному провадженні з його початку до завершення, за винятком випадків, передбачених законом (ч. 2 ст. 37 КПК України), та передбачає обов'язкову участь прокурорів – процесуальних керівників досудового розслідування в їх судовому розгляді (у визначених законом випадках). Здійснення повноваження прокурора у цьому самому кримінальному провадженні іншим прокурором можлива лише у випадках, передбачених ч. 2, 3 ст. 37 КПК України.

Саме тому ми вважаємо, що призначення прокурора процесуальним керівником є важливим процесуальним рішенням у кримінальному судочинстві, оскільки з винесенням такого рішення керівником прокуратури змінюється правовий статус конкретного прокурора, лише після цього призначення прокурор наділяється всім комплексом повноважень для реалізації функції процесуального керівництва досудовим розслідуванням, та саме на нього покладається відповідальність за ефективність проведеного розслідування у визначеному кримінальному провадженні, по якому він буде підтримувати обвинувачення в суді.

Якщо прокурор, як керівник прокуратури, або будь-який прокурор прокуратури, що здійснює функцію нагляду за законністю всієї (підкреслено автором – О.Г.) діяльності суб'єктів та учасників кримінального провадження за законністю проведення оперативно-розшукової діяльності поза межами кримінального провадження та дотриманням прав та інтересів громадян, зобов'язаний виявляти та припиняти будь-які порушення, від кого б вони не виходили, то прокурор – процесуальний керівник здійснює реалізацію завдань кримінального судочинства в конкретному (підкреслено автором – О.Г.) кримінальному провадженні, забезпечуючи ефективність його розслідування.

Не випадково законодавець, як одну з підстав для зміни процесуального керівника досудового розслідування на іншого прокурора, визначив неефективне здійснення нагляду за дотриманням законів під час проведення досудового розслідування (ч. 3 ст. 37 КПК України), що цілком відповідає баченню Ради Європи щодо діяльності прокурора в кримінальному судочинстві. Так, у пояснювальному меморандумі до Рекомендацій REC (2000) 19 [17] вказано, що комітет прагнув зробити акцент на концепції ефективності, тому що, незважаючи на те, що скоріше

судді, ніж публічні обвинувачі, вирішують конкретні справи, пов'язані зі свободами в цілому і правом на захист зокрема, на публічних обвинувачах, а не на суддях, лежить основна відповідальність за загальну ефективність системи кримінальної юстиції [18, с. 29–30].

Предмет відання процесуального керівника тісно пов'язаний із підслідністю кримінальних справ, яка визначена ст. 216 КПК України та конкретизована у пункті 3 наказу ГПУ № 4гн [19], а також із часом та межами діяльності прокурора процесуального керівника досудовим розслідуванням.

Внутрішні (інтенсивні) межі предмета відання прокурора- процесуального керівника відповідають межах конкретних кримінальних проваджень, по яких він призначений процесуальним керівником (кількісне наповнення предмета відання). Зовнішні (екстенсивні) межі відповідають межах відносин, на які він має вплинути під час розслідування конкретної кримінальної справи (якісне наповнення предмета відання).

Так, прокурор здійснює повноваження прокурора у кримінальному провадженні з його початку до завершення (п. 2 ст. 37 КПК України) в межах кримінального провадження, по якому він призначений процесуальним керівником. Відповідно до ст. 214 КПК України досудове розслідування розпочинається з моменту внесення відомостей до ЄРДР.

Закінчуються повноваження прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням у передбачених ст. 283 КПК України формах, зокрема, прокурор зобов'язаний у найкоротший строк після повідомлення особи про підозру здійснити одну з таких дій: 1) закрити кримінальне провадження; 2) звернутися до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 3) звернутися до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.

Ці повноваження прокурора носять не просто організаційний, владно-розпорядчий характер, а є безпосередніми повноваженнями прокурора – основного суб'єкта кримінального переслідування. Після їх реалізації розпочинається процесуальна діяльність прокурора – державне обвинувачення, що полягає у доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

Повноваження прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням є одним із найважливіших елементів його кримінально-процесуальної компетенції. Так, першопричиною для виокремлення у прокурора функції процесуального керівництва є зміст наділених повноважень, які носять не просто владний, наглядовий характер, а є владно-розпорядчими, на що звертали увагу у своїх працях такі науковці, як Д.М. Бакаєв, В.І. Басков, М.В. Жогін, В.М. Савицький, Г.І. Скарєдов, Г.П. Серєда.

Основні повноваження прокурора визначаються ст. 36 КПК України. При цьому законодавець у названій статті розмежував компетенцію в залежності від стадії кримінального процесу. Частиною 2 названої статті окреслено повноваження при здійсненні нагляду за додержанням законів під час досудового розслідування у формі процесуального керівництва. У 4 частині цієї статті регламентовано повноваження керівників органів прокуратури та апаратів прокуратур під час судового розгляду справ та перегляду судових рішень. Частиною 5 статті окреслено права керівників органів прокуратури на зміну органу досудового розслідування, а у частині 6 – право керівників органів прокуратури на скасування постанов слідчих та підпорядкованих прокурорів.

Не вдаючись до детального аналізу цих повноважень, вважаємо, що ця законодавча норма далека від досконалості з погляду законодавчої техніки та змістовного наповнення.

Водночас, введення нового суб'єкта – прокурора- процесуального керівника досудовим розслідуванням породило численні суперечності та законодавчі колізії з керівником прокуратури при реалізації таких повноважень на практиці.

У зв'язку з цим слушною є думка О.П. Бабікова про необхідність систематизації та розмежування повноважень прокурорів процесуальних керівників та керівників прокуратури, службових осіб вищестоящої прокуратури шляхом внесенням відповідних змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про прокуратуру» [20].

У цьому випадку може послугувати досвід Республіки Казахстан, де наказом ГППЗ від 29.12.2014 р. № 163 затверджено «Інструкцію по організації нагляду процесуальним прокурором», яка деталізує організацію такого нагляду процесуальним прокурором та чітко окреслює його повноваження на досудовому слідстві та в суді [21].

Висновки. В результаті проведеного дослідження зроблено висновок, що кримінально-процесуальна компетенція прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням – це покладений кримінально-процесуальним законом обсяг публічних справ, змістом яких є організація ефективного розслідування кримінального провадження слідчим, віднесеного законом до його відання з метою підготовки до судового розгляду або прийняття підсумкових процесуальних рішень.

Структурними елементами кримінально-процесуальної компетенції прокурора – процесуального керівника досудовим розслідуванням є кримінально-процесуальна функція, предмет відання та повноваження прокурора.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [із змінами і доповненнями на 18.02.2016] // Офіційний вісник України. – 2012. – № 37. – Ст. 1370.
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. – Режим-доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
3. Тихомиров Ю.А. Теория компетенции: Монография / Ю.А. Тихомиров. – М.: Издательство г-на Ю.А. Тихомирова, 2001. – 355 с.
4. Лобойко Л.М. Кримінально-процесуальна компетенція: [монографія]. – Д.: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – 2006. – 188 с.
5. Городецька М.С. Кримінально-процесуальна компетенція слідчого органів внутрішніх справ: [монографія] / М.С. Городецька. – Дніпропетровськ, 2010. – 232 с.
6. Єна І.В. Щодо визначення поняття та структури кримінальної процесуальної компетенції прокурора у досудовому провадженні / І.В. Єна // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Юридические науки». – 2013. – Т. 26 (65). – № 1. – С. 191–198.
7. Ботвінов Р.Г. Сутність кримінально-процесуальної компетенції начальника слідчого відділу податкової міліції / Р.Г. Ботвінов // Право і суспільство. – 2010. – № 4. – С. 232–235.
8. Толкаченко О.О. Щодо кримінальної процесуальної компетенції судді / О.О. Толкаченко // Право і суспільство. – 2014. – № 6.2. – С. 205–209.
9. Ларин А.М. Прокурорський надзор и руководство расследованием // Соц. законность. – 1978. – № 10. – С. 56–57 / Савицький В.М. Очерк теории прокурорского надзора. – М.,

1975 / Павлов С. Проблемы на основните функции в социалистическия наказателен процес. – София, 1960. – С. – 7, 257.

10. Уголовно-процессуальный кодекс Республики Казахстан от 04 июля 2014 года № 231-V (с изменениями и дополнениями по состоянию на 09.04.2016 г.). – Режим доступа: http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575852.

11. Полномочия процессуального прокурора по новому УПК РК. – Режим доступа: <http://apl.kz/articles/view/polnomochiya-protsessualnogo-prokurora-po-novomu-upk-rk>.

12. В Казахстане ввели институт процессуального прокурора. – Режим доступа: <https://kapital.kz/gosudarstvo/32381/v-kazahstane-vveli-institut-processualnogo-prokurora.html>.

13. Руденко М.В. Процессуальне керівництво досудовим розслідуванням як нова функція прокуратури України: поняття, зміст і структура / М.В. Руденко // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – № 1. – 2014. – С. 160–168.; Юрчишин В.М. Прокурор як керівник досудового розслідування / В.М. Юрчишин // Адвокат. – 2012. – № 7 (142). – С. 26–30.

14. Ларин А.М. Расследование по уголовному делу: процессуальные функции. – М.: Юрид. лит., 1986. – 113 с.

15. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар; у 2 т. – Т. 1 / О.М. Бандурка, Є.М. Блажівський, Є.П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – 768 с.

16. Лобойко Л.М. Кримінально-процесуальна компетенція: Монограф. – Д.: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – 2006. – 188 с.

17. Рекомендації REC (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя від 06 жовтня 2000 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1568277&Site=DC>.

18. Статус органів публічного обвинувачення: міжнародні стандарти, зарубіжне законодавство і пропозиції щодо реформування в Україні / за заг. редакцією О.А. Баланчука. – К.: Атіка, 2012. – 624 с.

19. Наказ Генерального прокурора України № 4 гн від 19.12.12 р. «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні». – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=

20. Бабіков О.П. Проблемні питання у визначенні повноважень прокурора при здійсненні нагляду за додержання законів при проведенні досудового розслідування. – [Електронний ресурс]. – Режим-доступу: http://khar.gp.gov.ua/ua/intervu_ta_komentari?_m=publications&_t=rec&id=157625.

21. Инструкция по организации надзора процессуальным прокурором, утверждена приказом Генерального прокурора Республики Казахстан от 29.12.2014 года № 163. – Режим доступа: https://tengrinews.kz/zakon/generalnaya_prokuratura_respubliki_kazahstan/sud/id-V14W0010055.